خبر

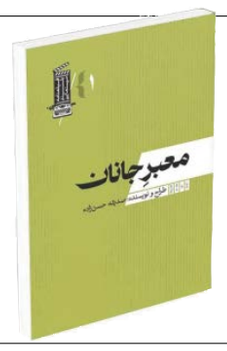
روایت زنانه از ۸ سال جنگ تحمیلی

فیلمنامه «معبر جانان» در ژانر دفاع‌مقدس به قلم صدیقه حسن‌زاده راهی بازار نشر شد.

معبر جانان، روایت زنانه از هشت سال جنگ تحمیلی است که در قالب طرح داستان مستقل سه همرزم که از اولین روزهای آغاز جنگ در مناطق مرزی حضور داشته‌اند، گریزی دارد به زندگی و بی‌تابی‌های شیرزن خطه کرمانشاه، فرنگیس حیدرپور برای مرز و بوم ایران.

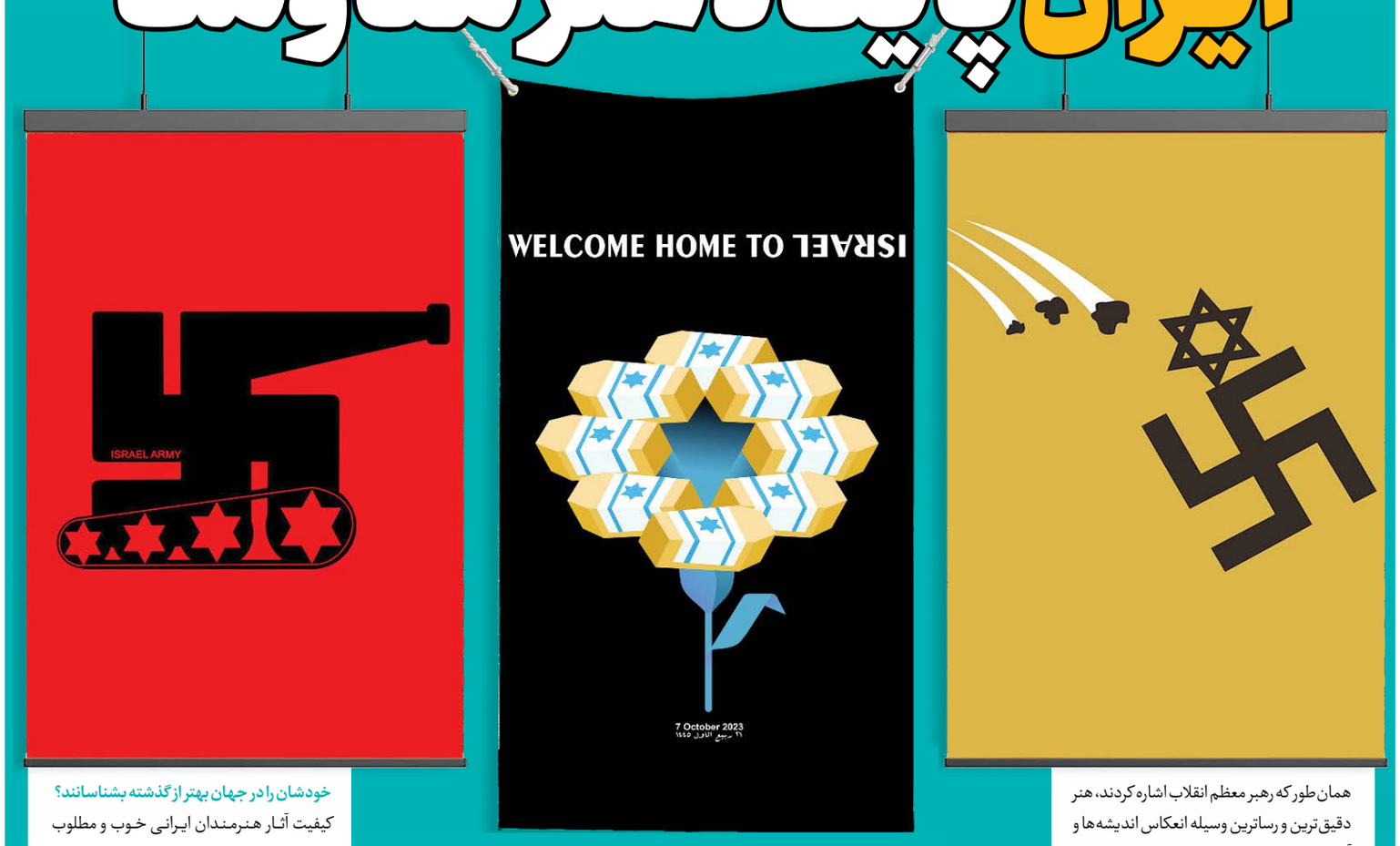
این کتاب فیلمنامه‌ای در ژانر دفاع‌مقدس با رویکردی اجتماعی است که می‌کوشد سال‌ها بعد از پایان جنگ تحمیلی ناگفته‌های نسل جنگ را از نگاه زنان سه نسل به تصویر بکشد.

اشعار و ترانه‌های محلی این فیلمنامه توسط شاعر خوش‌ذوق خطه ایلام، دکترحبیب ا... بخشوده به زبان کردی سروده شده است. این کتاب توسط مجتبی زند، طراحی گرافیک شده و در تیراژ ۱۱۰ نسخه و با قیمت ۲۳۰ هزارتومان توسط نشر چکانه منتشر شده است. نسبت روایت زنانه در سینمای دفاع‌مقدس در مقایسه با روایت مردانه اندک است اما همان نمونه‌های کم مثل نجات یافتگان، گیلانه، شیار ۱۴۳ و ویلایی‌ها، شاخص هستند و قابلیت اشاره دارند. انتشار فیلمنامه‌هایی چون معبر جانان و اقتباس سینمایی از آن می‌تواند سهم زنان را در سینمای دفاع‌مقدس ارتقا دهد.

گفت‌وگوی «جام‌جم» با محمدحسین نیرومند، کارتونیست و مشاور وزیر ارشاد

ایران پایگاه هنر مقاومت

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ و هنر

با توجه به آنچه امروز در سرزمین خون و باروت، فلسطین و غزه می‌گذرد و اسرائیل از هر جهتی عرصه را بر زنان و کودکان و دیگر ساکنان این شهر تنگ کرده؛ هر انسان دغدغه‌مندی در هر جای جهان که باشد و شاهد این میزان تخریب، ویرانی و کشتار است، دوست دارد پیام همدردی خود را به مردم این کشور برساند. در این میان هنرمندان بیشتر از هر زمانی احساس مسئولیت و وظیفه می‌کنند؛ به عبارتی انسان‌دوستی و همدلی مرز نمی‌شناسد و همه هنرمندان در جای‌جای دنیا برای انتقال پیام همدردی خود دست به خلق اثر هنری می‌زنند. محمدحسین نیرومند، مشاور وزیر در امور سینمایی و هنری و البته هنرمند کاریکاتوریست نام آشنایی در هنر ایران است. با نیرومند درباره ویژگی‌های آزادیخواهی در عرصه سینما و هنر به گفت‌وگو نشستیم. این‌که هنر تا چه اندازه می‌تواند تجلی‌گر آلام مردم رنج‌دیده فلسطین و غزه باشد. در این گفت‌وگو این کاریکاتوریست یادآوری کرد که برپایی این نمایشگاه فرصت مغتنمی برای آشنایی هنرمندان ایرانی با هنر کاریکاتور است، چراکه یکی از حاضران این نمایشگاه، از جمله هنرمندان کاریکاتور ۵۰ ساله معاصر و دیگری رئیس موزه کاریکاتور مکزیک است. او در ادامه، درباره چگونگی استفاده از زبان هنر کاریکاتور برای تجلی مقاومت و شجاعت مردم غزه هم صحبت کرده که در ادامه از نظر می‌گذرانید:

با توجه به آنچه این روزها در فلسطین می‌گذرد، زبان سینما و هنر تا چه اندازه می‌تواند تبیین‌گر باشد و رنج و مقاومت مردم فلسطین را متجلی کند؟

هنر یک شیوه بیان و یک شیوه انتقال مفاهیم است. همان‌طور که رهبر معظم انقلاب اشاره کردند، هنر دقیق‌ترین و رساترین وسیله انعکاس اندیشه‌ها و آرمان‌های شریف است و تا زمانی که یک مفهوم با زبان هنر به عموم مردم منتقل نشود، نمی‌تواند تأثیرگذار باشد. هنر یک وسیله و جزو بهترین ابزارها برای انتقال به مخاطبان است و اگر حرفی برای گفتن یا ایده‌ای برای عرضه کردن داریم باید با بهترین شیوه‌ها که همان هنر است، انجام شود. هنر امروز ایران، هنر مقاومت است؛ نه هنر تسلیم و سازش. وجود هنر شرطی اصلی آگاهی و شجاعت در برابر تهاجمی است که در آن از همه ابزارها برای سرکوب و به ذلت کشاندن ملت استفاده می‌شود. هنری که در خدمت حق، انسانیت، راستی و درستی باشد، ارزشمند است. اگر در جامعه، درخشش هنر وجود داشته باشد، فضای جامعه درخشان می‌شود. صحبت‌های رهبر معظم انقلاب بسیار بجا و تأثیرگذار است، بنابراین اگر شما بخواهید پیامی را به مخاطبان منتقل کنید، حتما باید آمیخته با وجوه هنری باشد.

سینما و رسانه‌های هنری دیگر چه ویژگی‌ها و شاخصه‌هایی برای تصویر شجاعت و مقاومت مردم غزه دارد؟

با توجه به تخصص خودم در میان انواع هنرها، هنر کاریکاتور به دلیل اعتراضی بودن و نگاه خاصی که نسبت به پدیده‌های مختلف دارد و بیشتر مفهوم‌گراست، خیلی می‌تواند تأثیرگذار باشد. همین الان به موازات اعتراضاتی که در سطح دنیا در کشورهای مختلف وجود دارد، آثار هنری و کاریکاتورهایی که در این رابطه خلق شده را می‌توانید در فضای مجازی ببینید. خصلت کاریکاتور نیز ارائه طنز تلخ و سیاه است؛ یعنی خنده بر لب نمی‌آورد، بلکه مردم را وادار به تفکر می‌کند. چیزی که می‌شود از آن برای خلق المانی درباره غزه دریافت کرد و منبع الهام باشد، مجموعه تصاویری با محوریت نوزادان پنج و شش ماهه که به دست این جنایتکاران به شهادت می‌رسند. این تصاویر می‌توانند دستمایه خوبی برای به تصویر کشیدن مظلومیت مردم غزه و عمق جنایات رژیم صهیونیستی باشند.

نقش و جایگاه کاریکاتور ایران در جهان چیست و چه مشکلاتی در این زمینه وجود دارد؟

معتقدم ایران در این زمینه فعال است و پایگاه هنر مقاومت محسوب می‌شود. هنرمندان در حوزه هنر گرافیک و کاریکاتور آثار خوبی را خلق کردند اما متأسفانه یک مشکل اساسی وجود دارد و با توجه به این‌که کار هنرمند خلق اثر است، سیستمی باید وجود داشته باشد که این آثار را منتشر و به‌دست مخاطبان برساند، چون اگر شما اثر هنری را خلق کنید که به دست مخاطبان نرسد، پیام منتقل نشده است. بنابراین برای انتقال پیام جدا از این‌که به هنرمند نیاز دارید، به سازمان و سیستمی احتیاج دارید که آثار خلق شده را در گالری‌ها، بیلبوردهای شهری و به‌خصوص فضای مجازی به نمایش بگذارد تا بتواند مخاطبان بین‌المللی را تحت تأثیر قرار دهد. متأسفانه ما نتوانستیم همسان با گفتار وارد میدان عمل شویم.

دلیل این‌که نتوانستیم به شکل شایسته‌ای وارد میدان عمل در حوزه هنر کاریکاتور شویم، چیست؟

متأسفانه انگار کسانی که مسئولیت این قبیل کارها را به‌عهده می‌گیرند، واقف به اهمیت آن نیستند و اگر واقف بودند، حتما تلاش می‌کردند این اتفاق بیفتد.

سال‌های زیادی است که درباره مظلومیت فلسطینی‌ها اثر خلق کردیم، به نظر شما چطور می‌توان قدرتمندی و اقتدار فلسطینیان و مردم غزه را نشان داد؟

فکر می‌کنم همه با هر نوع گرایش فلسطینی چه مظلومیت و چه مقاومت آنها را نشان دهند، ارزشمند است و مهم ادای دین هنرمند و انتقال زاویه دید او به مخاطبان خود است. هر هنرمندی در این شرایط کمترین کاری که می‌تواند انجام دهد این است با جریانی که در حال مقاومت در فلسطین هستند، همراهی کند و این حملات اسرائیل را بابت به شهادت رساندن مردم، کودکان و زنان محکوم و آنها را سرزنش کند.

ما آثار بسیاری در حوزه مقاومت داریم اما به‌عنوان یک کارشناس و منتقد فکر می‌کنید این آثار چه کیفیتی باید داشته باشند تا بتوانند خودشان را در جهان بهتر از گذشته بشناسانند؟

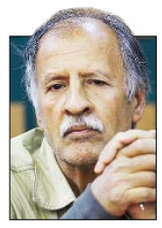
کیفیت آثار هنرمندان ایرانی خوب و مطلوب است، مشکل این است که بلد نیستیم در عرصه جهانی آثار را به نمایش بگذاریم. البته سیستم‌ها و رسانه‌های غربی طوری طراحی شده‌اند که کمتر اجازه می‌دهند این آثار به دست مخاطبان جهانی برسد. بنابراین باید تلاش مضاعفی داشته باشیم تا همین آثار را به مخاطبان بین‌المللی و جهانی برسانیم. به‌عنوان مثال، بخشی از جوانان ما در حال تولید محتوا در فضای مجازی هستند و متأسفانه حتی توان ندارند همین تولیدات را پشتیبانی کنند و به مخاطبان بین‌المللی برسانند. ضعف ما در حال حاضر در این قسمت است و حتی اگر یک مرور ساده کنید، می‌بینید بسیاری از هنرمندان ایرانی در این زمینه فعالند اما امکان دیده شدن این آثار برای مخاطبان بین‌المللی فراهم نیست. من از وزیر ارتباطات که در این زمینه فعال است و دغدغه فرهنگ دارد، خواهش می‌کنم کاری کند تا زمینه دیده‌شدن این آثار در فضای مجازی فراهم شود. بنابراین، با وجود این که خود فرد هنرمند در این باره نقش مهمی دارد اما نقش مدیریت فرهنگی در این زمینه مهم‌تر است. توجه مدیران باعث می‌شود در جوانان انگیزه برای خلق اثر درباره این موضوع ایجاد شود.

آیا هوش مصنوعی که به‌تازگی در تمام عرصه‌ها از جمله هنر وارد شده، پیشبرنده کار شماست یا ممکن است به هنر کاریکاتور ضربه بزند؟

هوش مصنوعی یک نوع ابزار بیانی مانند دیگر ابزارهاست که ممکن است به انسان کمک کند یا نکند اما حوزه‌ای که اثری در آن خلق می‌شود مربوط به انسان است و بعید می‌دانم که سیستم‌های رایانه‌ای به این زودی بتوانند جای خلاقیت و ابداع انسان را بگیرد. بنابراین، بهتر است ما هوش مصنوعی را به‌عنوان یک ابزار کارآمد ببینیم اما این آثار را هنرمندان خلاق به‌وجود می‌آورند که تکنولوژی نمی‌تواند جای آن را بگیرد.

دوشنبه‌نوشته‌ها

محمدتقی فهیم | گروه فرهنگ و هنر

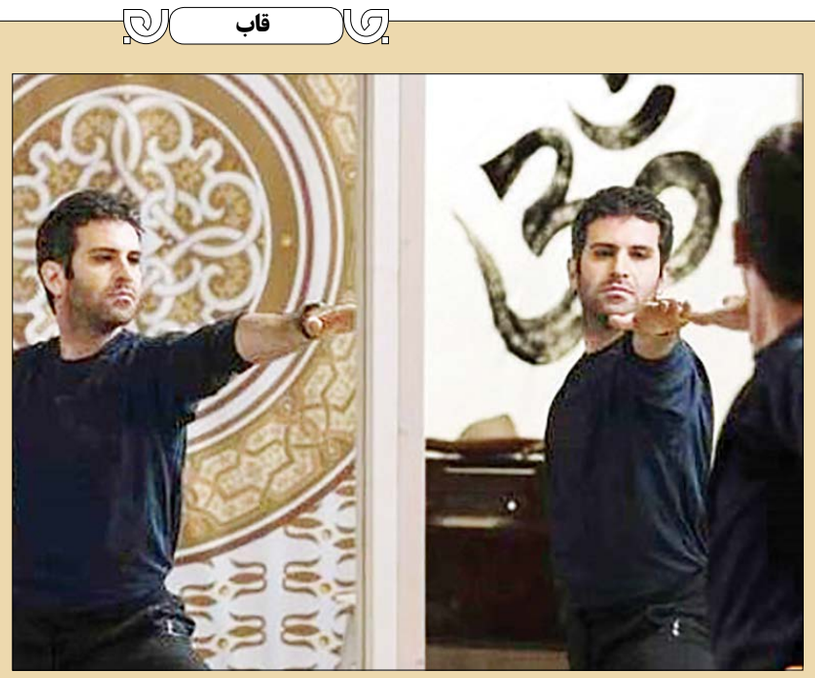

بدجوری قضاوت خواهی شد؟!

طی همین فاصله زمانی کوتاه نزدیک ۱۰هزار انسان فلسطینی به خون غلتیده‌اند که نیمی از آنها کودک بوده‌اند. (هنوز بیشتر از ۱۰۰۰ کودک زیر آوار هستند) وقایعی که در غزه روی می‌دهد با هیچ‌کدام از مواد منشور های بین‌المللی تطابق ندارد. مرزهای وحشیگری فروریخته و ویرانی و کشتار غیرنظامیان، اصلی از اصول اساسی لیبرال دموکراسی شده است! روزبه‌روز مردم غزه در فشار کوچ و رفتن جان می‌دهند اما کجا؟ به قول محمود درویش «ملتی میان ترکش‌ها و باران، وطنی می‌جوید». این‌چنین است که مردم جهان به جنبش درآمده‌اند اما در کشورمان برخی که نام هنرمند بر خود نهاده‌اند، منفعت‌طلبانه روزه سکوت اختیار کرده‌اند. هنر و هنرمند به چه‌کار می‌آید وقتی التیام‌بخش درد و رنج انسان‌ها نباشد. الان و این میدان فرصت اثبات شعارهای انسان‌گرایی آنهایی است که همواره کوس ادعاهای‌شان همه را کر کرده بود. اینجا و اکنون دیگر مرز جغرافیایی و حتی مرزبندی ایدئولوژیک رنگ باخته است. حالا انسان‌ها قتل‌عام می‌شوند و کدام هنر و هنرمندی است که دغدغه انسان داشته باشد اما در برابر این نسل‌کشی بی‌تفاوت بماند، مگر این‌که تاجری بوده باشد که در قالب اعمال و گفتار پوپولیستی اولویتش بستن بار دنیایی خود بوده باشد (که هست) اما از یک جایی هنرمند باید با خود خودش به تکلیف برسد. هموکه نیچه علاوه بر هر فضیلتی، «نابغه خبردهی» می‌خواندش، صفتی که به‌واقع هم مردم مظلوم غزه در همین حد انتظار دارند. آنها توقع دارند که هنرمند دردآشنا، این خبر هولناک و تکان‌دهنده را بر قلم و زبان خود جاری و بر سر اشغالگران کودک‌کش فریاد بزند. «هنرمند سیاسی نیست» در این فقره، ذلیلانه‌ترین سیاست است. «هنر برای هنر» اینجا مبتذل‌تر از هرجای دیگری است. «هنرمند با هنرش حرف می‌زند» نیز در این هنگامه به‌غایت فرصت‌طلبانه است. واقعیت امر این است که بله در عرصه سینما، نتیجه دیرهنگام است، ولی کارگردانی که با این استدلال خاموشی گزیند، به کج راه غلتیده است. هرچه را قرار است فردا روزی بسازد واگذارد و پلان فریاد قهرمان اثرش را همین حالا تبدیل به محتوای قابل انتشار کند.

مردم مظلوم غزه از سینماگران ما توقع صدور مانیفست مبارزه چریکی ندارند. یک همراهی، همدلی، محکومیت ظالم، نوشته‌ای کوتاه هم کفایت می‌کند تا پاسخی به توقعی برحق باشد. بازیگری که قرار است در آینده نقش عدالت‌طلبانه ایفا کند، باید بداند که مهیب‌ترین نقض عدل الان صورت می‌گیرد و اگر با هر استدلالی خود را به کنج خانه گرم محدود کند، میدان عدالت را به نفع ظلم آشکار، باخته است. تهیه‌کننده‌ای که می‌پندارد باید دنبال طرح و برآورد و غیره باشد، سقوطش به چاه ویل بی‌تفاوتی حتمی است. همه باید بدانیم که دیگر سکوت و توجیه معنایی جز دنیاخواهی مفرط مبتذل ندارد و شک نکنید که نزد آیندگان بدجوری قضاوت خواهیم شد. وقتی می‌دانیم که هنرمند از زیست او منشأ می‌گیرد، نادیده گرفتن آنچه در غزه می‌گذرد، زیست چنین هنرمندی را زیر سؤال می‌برد، زیستی که در آن از ایستادن کنار حق خبری نبوده و برعکس، کنار کشیدن به هر بهانه‌ای، عین کنار ظلم لمیدن معنا می‌دهد. در یک کلام «زیست ما می‌دهد هنر ما را» و امروز کنار کشیدن و نظاره‌گری، در بهترین حالت، به هنر خنثی و اخته خواهد انجامید. بالاخره این‌که نقد و آسیب‌شناسی خیانت، کم‌کاری و غفلت مدیران و متولیان سینمای کشور طی سال‌های متمادی در زمینه تولید آثار جذاب جهانی پیرامون موضوع مقاومت و کلا ساخت فیلم‌های ضدآمریکایی و سرمایه‌داری کلان حاکم بر دنیا به جای خود محفوظ و باید به آن پرداخت اما فوریت کنونی عرصه سینمای کشور، خروج از رکود و سکون و سکوت هنرمندان، به‌ویژه سینماگران است چرا که به قول مرید البرغوثی «در سینه جوان قلبی است و در قلبش گلوله‌ای».

قاب

آغاز اکران ۲ فیلم جدید

اکران فیلم‌های سینمایی «حدود ۸ صبح» و «عامه‌پسند» از چهارشنبه ۱۷ آبان در سینماهای سراسر کشور آغاز خواهد شد.

شورای صنفی نمایش بعد از بررسی درخواست‌ها و موارد مطرح شده، قرارداد فیلم سینمایی «عامه‌پسند» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی سهیل بیرقی با پخش «خانه فیلم» به سرگروهی هنرشهر آفتاب شیراز را ثبت کرد.

عامه‌پسند به نویسندگی سهیل بیرقی در ژانر اجتماعی ساخته شده و هوتن شکیبا یکی از بازیگران آن است.

حدود ۸ صبح هم فیلمی به کارگردانی منوچهر هادی است که با بازی کامبیز دیرباز، یکتا ناصر، سارا رسول‌زاده، حسن پورشیرازی و منوچهر هادی اکران می‌شود.

سینمای جهان

شکست «باربی» از «میازاکی»

«پسر و مرغ ماهیخوار» ساخته هایائو میازاکی در فرانسه رکورد زد.

آن‌طور که مهر به نقل از ورلد آف ریل خبر داد، انیمیشن هایائو میازاکی در فرانسه پرفروش‌ترین افتتاحیه سال ۲۰۲۳ را به نام خود کرد و حتی عملکرد موفق‌تری از «باربی» داشت.

صداپیشگان انگلیسی زبان این پویانمایی شامل کریستین بیل، دیو باتیستا، جما چان، ویلم دفو، کارن فوکوهارا، مارک همیل، رابرت پتینسون و فلورانس پیو هستند.

فیلم جدید میازاکی از چهارشنبه هفته گذشته در فرانسه اکران و فراتر از انتظار ظاهر شد و پرفروش‌ترین گیشه روز اول یک فیلم در این کشور را در سال ۲۰۲۳ به نام خود کرد و از باربی هم بیشتر فروخت. این به معنی بازگشتی پیروزمندانه برای کارگردانی است که به خاطر آثار افسانه‌ای و شاعرانه شهرت دارد. در اولین روز اکران این فیلم در فرانسه بیش از ۲۲۲ هزار بلیت برای تماشای آن فروخته شد.

هایائو میازاکی، خالق آثاری چون «شاهزاده مونونوکه» و «شهر اشباح» آثار کلاسیک متعددی را کارگردانی کرده و اکنون یک دهه بعد از «باد برمی‌خیزد» که سال ۲۰۱۳ منتشر شد، با «پسر و مرغ ماهیخوار» بازگشته است.

یادمان

الهام شکیب درگذشت

الهام شکیب، بازیگر تئاتر و سینما در ۴۵ سالگی چشم از جهان فروبست.

این بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون متولد سال ۱۳۵۷ بود که عصر دیروز، دار فانی را وداع گفت. مهرداد یزدانی، همسر الهام شکیب در صفحه خود در فضای مجازی این خبر را اعلام کرد.

وی دارای مدرک کارشناسی نمایش با گرایش طراحی صحنه از دانشگاه آزاد اسلامی بود. الهام شکیب کارگردانی نمایش‌های «بیماری خانواده میم» و «یرما» را به‌عهده داشته است. وی در فیلم‌هایی چون مینی‌بوس، شاطره، دسر توت‌فرنگی، روز امتحان، بازجویی در کافه تهران و سریال خاتون و همچنین فیلم کوتاه «لطفا یک کارگر ساده» به ایفای نقش پرداخته بود.

زنده‌یاد شکیب، بازیگر نمایش‌های متعددی از جمله «رستم از شاهنامه رفت» زنده‌یاد رضا حداد، «عروس طوقی» نیما دهقان، «شازده احتجات» علی رفیعی، «آوای باد» حمید ابراهیمی و «خیلی دیرم شده» محمد عاقبتی، «زنی که زیاد می‌دانست» علیرضا اولیایی و «پرفورمنس» زنده یاد آتیلا پسیانی بوده است.